

SAYIN MEHMET AYDIN'IN
ERC 2009 TÜRKiYE KONFERANSI
KONUŞMASI

Sayın KAFATOS,

Kıymetli Misafirler,

Değerli Bilim İnsanları,

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, bizim de artık aktif bir parçası olduğumuz Avrupa Araştırma Alanı için devrimsel bir yenilik niteliği taşıyan Avrupa Araştırma Konseyi-ERC ile ilgili konferanslarımızdan 3.sünü yapıyoruz.

Bu vesileyle, aranızda olmaktan, Türk Bilim Camiası açısından tarihi öneme sahip olduğunu düşündüğüm bu etkinlikte konuşma yapmaktan büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Değerli misafirler,

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün belirlediği çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkabilmemizin yolu, ülkemizi bilimle, teknolojiyle, eğitimle donatabilmekten geçiyor.

59'uncu Hükümet döneminde başlattığımız ve bugün de sürdürdüğümüz Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) Programı kapsamında, araştırma ve geliştirmeye büyük kaynaklar ayırmamızın sebebi budur.

Bilginin, bireyler için de, milletler için de yaşam kaynağı olduğuna, devletlerin bekası için vazgeçilmez unsurların başında geldiğine inanıyoruz.

Bilim ve teknoloji konusundaki kararlılığımızın gerisindeki inanç budur.

Türkiye olarak, dünyada ve bölgemizde daha güçlü bir devlet olmak amacındayız.

Bunun için de dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer almak istiyoruz.

Türkiye'nin bu hedefe bilim, teknoloji ve yenilik eksenli bir ekonomik yapıyla ulaşacağına inanıyoruz.

Bu iddiamızı sürdürmek için, uluslararası finans piyasalarında patlak veren büyük çaptaki dalgalanmayı ve bu tarihi krizi de hep birlikte fırsata dönüştürmek zorundayız.

Küresel ekonomide bir daralma yaşandığı, talebin düştüğü, gıda ve emtia fiyatlarının arttığı, birçok ülkede enflasyonun yükselişe geçtiği bu ortamda küresel ekonomiye entegre olmuş Türkiye acaba bunu başarabilecek mi veya hep birlikte bunu başarabilecek miyiz?

Bu soruya katılmayanlar olabilir, ama biz 60. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti olarak büyük bir inanç ve kararlılıkla "Evet" diyoruz.

Hiç şüphemiz yok ki, Türkiye olarak, bu kriz döneminde de hedeflerimize yürüme başarısını göstermeye devam edeceğiz.

Sahip olduğumuz inanç ve güvenin gerisinde, ülkemizin kronikleşmiş birçok sorununu büyük bir kararlılık, cesaret ve samimiyetle çözüme kavuşturmuş olmaktan aldığımız cesaret var.

Bu çerçevede, etkileri daha uzun vadede ortaya çıkan, semereleri zaman içinde elde edilebilen “bilim, teknoloji ve yenilik” yatırımlarımızı bundan sonra da kararlılıkla ve asla yavaşlatmadan sürdüreceğiz.

Az evvel TÜBİTAK Başkanımızın da ifade ettiği gibi, son yıllarda ülkemiz, bilim teknoloji ve yenilik çalışmalarında büyük bir atılım içerisinde.

Tüm dünyaya baktığımızda Türkiye, 2002-2007 arasında gayri safi yurt içi hasılası içinde Ar-Ge harcamalarını en hızlı artıran 2’inci ülke oldu.

Bu artış iki kattan fazla... Ulaştığımız nokta önemlidir, ama biz bunu yeterli görmüyoruz.

Önümüzdeki dönemde bu konuda çok daha ileri bir noktaya geleceğimizden kimsenin şüphesi olmasın.

Çünkü tohum, verimli toprağa atılır.

Ve bizler, bilgiden, teknolojiden daha verimli bir alan bulamayız.

Bu alanı, yatırım yapmak için riskli olarak görenler olabilir. Ancak biz bunu asla bir risk olarak görmedik, görmüyoruz.

Çünkü biz, bundan 8 asır evvel Mevlana Celaleddin-i Rumi’nin “*Dünle beraber gitti cancağızım; Ne kadar söz varsa düne ait, Şimdi yeni şeyler söylemek lazım*” sözünün, bu topraklarda dile getirilmiş olduğunu gayet iyi biliyoruz.

Bu coğrafyanın da içinde bulunduğu medeniyetin Farabi gibi, İbn-i Sina gibi, Cabir bin Hayyan, Harizmi, Cahit ARF ve daha niceleri gibi büyük bilim adamı ve düşünürlerin beşiği olduğunun farkındayız.

Dolayısıyla da araştırmaya, Türk araştırmacısına yapılan yatırımı, her zaman en iyi hasatı veren yatırım olarak görüyoruz.

Elbette, yaptığınız her yatırımdan her zaman istediğiniz sonucu alamayabilirsiniz.

Ancak, bilim ve teknoloji alanındaki yatırımlarınızın her birinden öyle bir sonuç alırsınız ki, bu sonuç yapılan tüm yatırımı kat be kat geri kazandırır.

O yüzden tekrar ediyorum, biz bu alana harcanan kaynakları asla bir risk olarak görmedik, görmüyoruz.

Neticelelerini de, milletimizin göğsünü kabartacak atılımlar şeklinde almaya başladığımızı belirtmekten büyük bir onur duyuyorum.

Birçoklarının hatırlayacağı üzere, 2004 yılı ve öncesinin Ar-Ge göstergelerinde, ulusal ve uluslararası patent konusu en zayıf olduğumuz alanlardan biriydi.

Alınan tedbirler ve verilen teşviklerin de katkısıyla, yerli patent başvurularında örneğin 2007’de bir yıl önceye göre yüzde 80’lik bir artış oldu.

Uluslararası patent başvurularında da Türkiye, 2002-2006 arasında, üç katı aşan bir artışla, 30. sıradan 26. sıraya yükseldi; artış hızı itibariyle de dünyada Çin’den sonra ikinci oldu.

Bilimsel yayınlarda da ülkemiz, yine aynı dönemde yüzde 83’lük artışla, dünyada artış hızına göre üçüncü olarak 22. sıradan 19. sıraya yükseldi.

Bununla birlikte ülkemizin yurt dışına açılma konusunda da cesur adımlar attığını burada ayrıca vurgulamamız gerekmektedir.

Komşularımızla kurulan iyi ilişkiler, ülkemizin uluslararası kuruluşlarla olan organik münasebetleri ve AB’ye üyelik istikametinde gösterdiğimiz

abalar, TÜBİTAK'ın uluslararası ağlar içinde yer almasını, çok sayıda işbirliği anlaşması imzalamasını ve AB ereve Programlarına katılmasını kolaylaştırmıştır.

Bütün bu faaliyetler ise, Türkiye Araştırma Alanıyla, Avrupa Araştırma Alanının entegrasyonunu hızlandırmaktadır.

Nitekim, AB'nin 2007 İlerleme raporunda Türkiye'nin, *“bütünlüklü bir araştırma stratejisinin tasarımı ve uygulanması bakımından ileri düzeyde”* olduğu vurgulanmıştır.

2008 İlerleme Raporu'nda ise ülkemizin bu konudaki faaliyetleriyle dikkati çeken ve takdir gören bir ülke konumuna geldiği hususu açıkça dile getirilmiştir.

Msadenizle alıntıyı veriyor, iktibas ediyorum.

“Bilim ve teknoloji politikasında Türkiye'de iyi bir gelişme oldu. 2008'de bilimsel ve teknolojik araştırmaları teşvik eden yeni bir yasa çıkarıldı. Araştırmacı sayısını arttırmak ve araştırmacıları mesleki ve sektörel bir dağılımla istihdam etmek amacıyla bir insan kaynağı stratejisi ve eylem planı hazırlandı. Araştırma, teknoloji ve yeniliği bir takım yeni projeler ve her yıl artan btçelerle destekleme faaliyeti devam etti...”

Sonuç olarak, Türkiye'nin Avrupa Araştırma Alanına daha ileri derecede entegrasyonu mümkün oldu ve bu entegrasyon, araştırma alanındaki işbirliğine, Avrupa düzeyinde, önemli kolaylıklar sağladı.”

Daha somut bir şekilde rakamlarla da konuşmak gerekirse, 7'nci ereve Programına katılım, 6'nci ereve Programına göre yüzde 35 artmıştır.

Avrupa Birliği 7'nci ereve Programının ilk iki yılında, Türkiye olarak, programa ülke kaynaklarından yaptığımız katkının yüzde 97'sinin geri dönüşünü sağladık.

6'nci ereve Programının ilk iki yılında bu oranın yüzde 25'ler civarında kaldığını burada hatırlatmak isterim.

Bundan da önemlisi, memnuniyetle görüyoruz ki, artık Türk araştırmacısı kendisini Avrupa'ya kabul ettirdi.

Araştırmacılarımız Avrupa Birliği'nin ileri teknoloji oluşturan projelerinde daha güçlü bir şekilde yer alıyor.

Avrupa Birliği'nin bilim ve teknoloji alanında görev yapan karar organlarında önemli görevler üstlenen pek çok araştırmacımız var.

Doğal olarak bu başarının arkasında, bilim insanlarımız ve üniversitelerimiz vardır; kendilerine teşekkür ediyor ve ancak bu hızlı ilerlemenin devamının AB ereve Programları'nda ve özellikle ERC programlarında da gelmesi gerektiğinin altını önemle çizmek istiyorum.

Çünkü biz, ülkemizin sahip olduğu genç, dinamik ve her geçen gün artan nitelikli araştırmacı potansiyeli göz önüne alındığında, bugün gelinen noktanın çok memnuniyet verici olmakla birlikte yeterli olmadığı düşüncesindeyiz.

Bu potansiyelin, Avrupa Araştırma Alanı ile entegre olduğunda hem Avrupa ve hem de Türkiye için çok büyük fırsatlar yaratacağı kanaatindeyiz.

Sratımız iyi, ama daha katedilecek çok yolumuz var; özellikle de bugün burada başkanı olan Sayın KAFATOS'u ağırlamaktan büyük onur duyduğumuz Avrupa Araştırma Konseyi tarafından yürütülen programlar

kapsamında ÷lkemiz araştırmacılarının bilim ve teknolojinin en ileri ve u alanlarında ortaya çıkaracağı fırsat alanlarından Avrupa'nın da istifade edebilmesi için daha katedilecek çok yol var.

Değerli konuklar,

Günümüzde rekabet edebilir olmanın ilk şartı olduğu kuşku götürmez olan bilgiye sahip olmanın başlıca iki yolu, temel araştırma veya uygulamalı araştırma yapmaktır.

Bu iki yönelim aslında birbirini tamamlamaktadır.

Ve işte bu nedenle de Avrupa Araştırma Konseyi – ERC, her iki alanda da yapılacak akademik ar-ge niteliğindeki çalışmaları, hiçbir öncelik veya konu kısıtı aranmaksızın sadece ve sadece mükemmellik ekseninde değerlendirmekte ve araştırmacıların bağımsız çalışmalarına imkân veren büyük bütçeli kaynaklar sunmaktadır.

Araştırma aktivitesi, özgürlüğü ve bağımsızlığı sever. Bunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Özellikle de temel araştırma, sadece, sonuçlarının bir an evvel ortaya konmasının beklenmediği, bu baskıdan uzak yerlere gitme ve oralarda yaşama eğilimindedir.

İşte bu bakımdan, başta da belirttiğim gibi Avrupa Birliği'nin, mevcut paradigmanın sınırlarında veya ötesinde diye nitelediğimiz sınır araştırmalarına (frontier research), bu özellikteki her bir araştırma projesine 3,5 Milyon €'ya kadar kaynak sunması, devrim niteliği taşımaktadır.

Ve bu sebeptendir ki, çok nitelikli ve dünya çapında ses getiren çalışmalara imza atan bilim insanlarımızın Avrupa Araştırma Alanı'nın gelişmesine ciddi katkılar verebileceğine emin olduğumuz ERC

destekleri ile sunulan imkan ve fırsatları en iyi şekilde değerlendirmelerinin hayati önem arz ettiğini düşünüyorum.

Tabi bu etkileşimin tek yönlü değil, 2 yönlü bir etkileşim olması gerektiği kanaatindeyiz. Yani aynı şekilde ERC'nin de Türkiye gibi potansiyeli, hatta kapasitesi ve dinamizmi çok yüksek bir Avrupa Birliği aday ülkesinin araştırmacılarının mükemmel fikirlerini değerlendirme fırsatını kaçırmayacağı görüşündeyiz.

Bu vesileyle, Avrupa'nın aydınlık geleceği için çaba sarf eden bilim insanları ile başta ERC olmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşları yürekten kutlamak istiyorum.

Bizleri kırmayarak buralara kadar gelen ve bu etkinliğin gerçekleştirilebilmesi adına çok önemli katkılarını esirgememiş olan Sayın Fotis KAFATOS'a,

kendisine eşlik eden ERC Bilimsel Konsey üyeleri Sayın Rostrup-NIELSEN ve Norbert KROO'ya,

çok değerli deneyimlerini paylaşarak bizlere aktarmak üzere aramızda bulunan ve çalışmalarını ile tarihi başarıların da altına imza atacaklarına inancımın sonsuz olduğu ERC proje sahiplerine,

değerlendirme süreçlerinde görev almış panel başkanı ve üyesi dünyaca ünlü bilim insanlarına,

ulusal seviyede mükemmelliğin teşviki konusunu tartışmak için bizleri bilgilendirmek ve tecrübelerini aktarmak amacıyla aramızda bulunan Avrupa Araştırma Alanı'nın pek kıymetli bilim yöneticilerine,

ve bu konferansın gerçekleştirilmesinde emeği geçen tüm TÜBİTAK ekibi ile değerli desteklerini aldığımız Koç Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Boğaziçi niversitesi ve İstanbul Teknik niversitesi yetkililerine,

şahsım ve lkem adına şükranlarımı sunuyorum.

Bu düşüncelerle, hepinizi bir kez daha sevgilerimle, saygılarımla selamlıyor; bu önemli buluşmanın ülkemiz için, Avrupa için ve insanlık için hayırlara vesile olmasını diliyorum.